

**14.000 catalans van emigrar a l'estranger entre 2009 i 2010.
Un total de 116.000 persones van abandonar Catalunya el 2010.
Les perspectives d'augment de l'emigració catalana són encara pitjors
per 2011 ...**

Unes xifres oficials que impressionen

Un total de 36.967 persones de nacionalitat espanyola van emigrar durant l'any 2010, el que suposa un increment de 1.665 persones respecte de l'any 2009 quan van ser 35.302 els que van decidir abandonar l'Estat espanyol, segons que informa la Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC). Del total de l'any 2010, 19.240 eren homes i 17.728 dones.

Entre aquestes persones **7.050 (3.792 homes i 3.259 dones) van abandonar Catalunya l'any 2010**. Una xifra estable respecte a la de l'any 2009 que va ser de 7.032 persones. **Un total de 14.082 catalans han decidit doncs intentar establir-se a l'estranger en els dos darrers anys**. Catalunya és la **segona** Comunitat Autònoma emissora d'emigració després de la de Madrid (8.832 emigrants l'any 2010) i per davant d'Andalusia (4.260) i de Galícia (3.212).

Així ho indiquen les estimacions de la població actual corresponents al quart trimestre de 2010 que van ser publicades per l'INE (**Instituto Nacional de Estadística**)¹ el passat dia 17 de gener.

Les mateixes dades indiquen que un total de 366.046 persones residents a Espanya però de nacionalitat no espanyola van també decidir abandonar l'Estat per a provar sort en un altre país. Un total de 403.013 persones haurien, doncs, abandonat l'Estat.

En el cas català van ser 108.588 les persones de nacionalitat no espanyola que van també decidir abandonar Catalunya per a provar sort en un altre país. Un indicador significatiu. **Un total de 115.638 persones (catalans, fins ara nous catalans i d'altres adscripcions) haurien abandonat Catalunya cap a l'estranger**.

Una xifra digna de qualsevol economia subdesenvolupada si atenem al fet que no es tracta, majoritàriament, d'una emigració per anar a dirigir empreses multinacionals o per anar gaudir de beques en les millors universitats (certament una part sí està en aquest cas) sinó d'una 'fugida' clàssica a la recerca de millors oportunitats laborals que les que es poden trobar en el país de naixement o en el que era, fins ara, el país d'adopció.

Anar a la recerca d'oportunitats de treball fora d'Espanya és i ha estat una constant al llarg de la història de Catalunya i per a molts, després de més de dos anys de crisis al mercat laboral, l'emigració es presenta com a una de les poques sortides possibles, sinó la única.

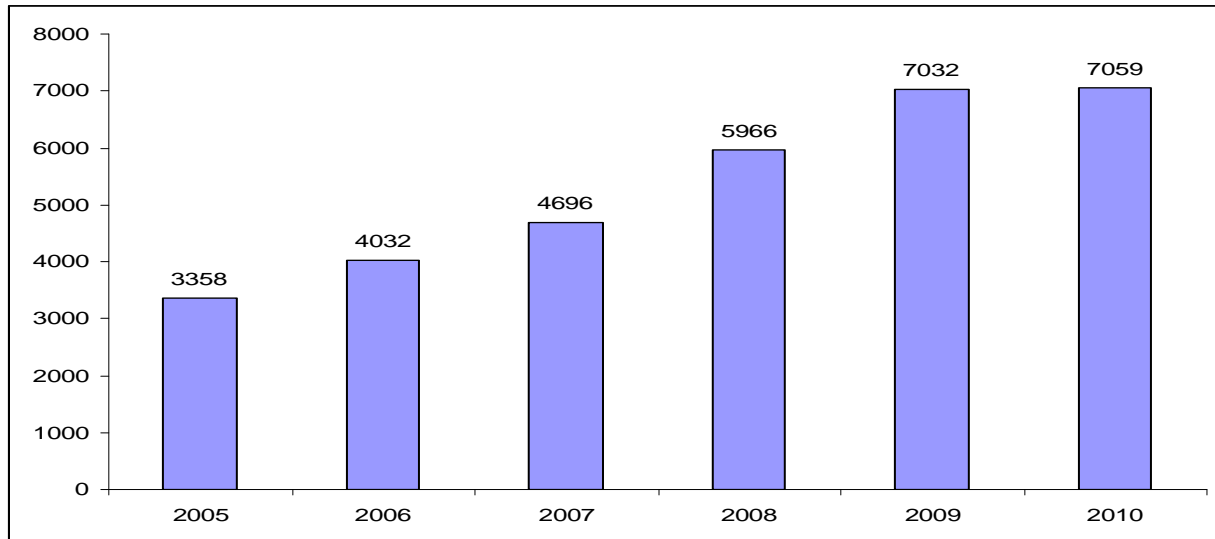
L'evolució del *Censo Electoral de Españoles Residentes Ausentes (CERA)*² mostra també aquest increment sostingut atès que hi ha 96.179 nous votants inscrits a Espanya entre els mesos de gener i

¹ <http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft20%2Fp259&file=inebase&L=0>

² http://www.ine.es/oficina_censo/cifras_electores.htm

desembre de 2010 passant, gràcies a aquest creixement, de 1.312 646 votants a començaments d'any a 1.408.825 onze mesos després. En el cas de **Catalunya** els inscrits en el CERA amb dret a vot van **augmentar en prop de 10.000** passant de 125.808 al gener de 2010 a 135.744 al desembre de 2010. Tot i així les xifres del CERA no poden servir mai com a indicador d'emigració atès que als nous residents a l'exterior cal afegir les persones que han recuperat la nacionalitat espanyola (en particular a Amèrica Llatina i a l'Amèrica Central) gràcies a l'aplicació de la Llei de la Memòria Històrica que beneficia els fills i nets d'exiliats de la guerra civil. Per aquesta via s'estimen en uns 14.600 els nous catalans només entre 2008 i 2009.

Emigració de catalans cap a països altres que l'Estat espanyol

Font: Estadística de Variacions Residencials i dades estadístiques sobre l'evolució de la població 2010. INE (Instituto Nacional de Estadística)

La publicació per part de l'INE de les dades del Padró Municipal d'Espanyols Residents a l'Exterior (PERE), previstos en properes dates, permetrà tenir una idea més precisa sobre l'evolució del nombre de residents catalans a l'estranger i desagregar aquestes informacions per països de residència, però són ja **un mínim de 410.000 els catalans residents fora de Catalunya** sense incloure segones i terceres generacions que tenen la nacionalitat del país de residència i per les que no hi ha un mètode fiable de càlcul. Els augments de l'emigració dels catalans pels propers anys seran probablement elevats però, ara per ara, imprevisibles.

Els perfils d'aquesta nova emigració

El Departament de Mobilitat Internacional del **Grup Adecco**³, ha publicat un **estudi sobre els perfils d'aquesta nova emigració** que mostren un perfil majoritari de joves entre els 25 i els 35 anys sense responsabilitats familiars, amb formació altament qualificada, que respon a la denominada "emigració selectiva" o "fuga de cervells". Els sectors més demandats per a treballar a l'estranger són els relacionats amb la recerca, les professions mèdiques i la biologia. Actualment aquesta llista s'ha ampliat molt i inclou enginyers, arquitectes i informàtics, que han perdut la seva feina o que consideren que el seu treball serà molt més ben valorat fora de Catalunya o d'Espanya. Entre els destins més sol·licitats, segons Adecco, un 50% dels professionals escull el continent europeu. Tradicionalment, els països més buscats han estat Estats Units, Regne Unit, França, Itàlia, Alemanya i Portugal. Actualment els països escandinaus (sobretot Noruega i Suècia) i Luxemburg, així com emergents com Turquia o Rússia comencen a despertar interès entre els candidats a l'hora de trobar una nova alternativa professional. Altres àrees emergents al món (Xina, Brasil, Emirats) desperten també un gran interès. D'altra banda resulta ressenyable el cas dels llicenciats procedents del àrea de ciències socials o empresarials (sociologia, antropologia, administració i direcció d'empreses, etc) que

³ http://www.adecco.es/_data/NotasPrensa/pdf/225.pdf

cada cop més intenten trobar alternatives a l'Amèrica Llatina, països amb un ampli camp d'investigació en temes com població, economia i desenvolupament, impulsats pel creixement que estan experimentant en els darrers anys.

El sindicat UGT (Unió General de Treballadors) de Catalunya va publicar el mes d'agost de 2010 un informe⁴ amb dades que alerten sobre la tendència dels estudiants universitaris i professionals qualificats catalans a emigrar a països de la Unió Europea davant la manca de sortides del panorama laboral espanyol: **un 41% dels joves catalans no veuen altre sortida que l'emigració**. Hi han diversos exemples de professions que a Catalunya no són valorades i a altres països sí. És el cas de infermers/eres, odontòlegs/ges i metges que marxen a d'altres països com el Regne Unit, Irlanda, Alemanya, Suècia, etc. Un altre perfil molt demandat és el de Enginyer Tècnic Civil, o de Mines, o fins i tot de Telecomunicacions. Alemanya, Regne Unit o França són països amb una llarga tradició industrial i tenen una gran necessitat per incorporar professionals d'aquest perfil.

I on anar ?

El programa **Argo Global**⁵ (fer pràctiques en empreses a l'estranger) promogut per el Ministeri de Educació concedeix fins 2012 un total de 1.100 places. Si per l'edició de 2007-2009 va haver-hi 14.000 candidats, per l'edició de 2010-2012 s'han superat els 25.000 candidats.

La **República Federal Alemanya** és un dels pocs estats europeus que, de moment, és capaç de mantenir un creixement econòmic significatiu. Tenen però un important dèficit en quadres qualificats. L'Agència Federal del Treball⁶ acaba de divulgar un informe sobre les necessitats de mà d'obra especialitzada en la perspectiva de 2025 que avalua aquestes necessitats en uns 3 milions de llocs de treball dels quals no menys de **800 000 (entre ells 240 000 enginyers)** no podran cobrir-se sense recórrer a la mà d'obra estrangera. Lògicament: Espanya, Portugal i Grècia són identificats com els països que poden subministrar a l'economia alemanya aquests joves treballadors qualificats atesa la manca d'oportunitats professionals als seus països d'origen.

Ho confirmen també des **d'EURES**⁷, **el portal europeu de la mobilitat professional**, on els seus responsables es queixen de desbordament de consultes les darreres setmanes. EURES oferta 18.538 llocs per a "professionals d'informàtica, enginyeria i ciències de nivell superior," i 10.680 per a "tècnics i professionals de Física i Química, enginyeria i afins" només a Alemanya. També es diu que les àrees preferents de reclutament seran Sanitat, enginyeria, Docència i Turisme i Hosteleria, i que és "requisit imprescindible" un nivell mig d'alemany (B1/B2 del marc europeu de referència).

Brasil apareix també destacat a la llista de destinacions. El motiu no és només el seu creixement econòmic, sinó també els alts salaris dels directius, considerats els més elevats del món segons dos recents enquestes de la *Associació de Consultors en Recerca de Executius (AESC en anglès)* i de *Dasein Executive Search*⁸. La 'cotització' al mercat dels directius espanyols sembla ser molt alta.

Evidentment el fet que els perfils més buscats a Europa o fora d'Europa siguin els altament qualificats o els mitjans no vol dir que moltes **persones amb qualificacions baixes o inexistent**s no estiguin també, amb més pena que glòria, intentant trobar sortides laborals a l'exterior. Un recent informe, publicat al setmanari *'La Región Internacional'*⁹, sobre les consultes ateses als serveis socials de les ambaixades espanyoles descriu molt bé aquesta situació.

⁴ http://www.ugt.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=2496%3Ael-41-dels-universitaris-i-professionals-qualificats-estaria-disposat-a-emigrar&catid=19%3Ajoves&Itemid=78

⁵ <http://becasargo.es/portal/web/guest/home>

⁶ http://www.arbeitsagentur.de/nm_27908/zentraler-Content/A01-Allgemein-Info/A015-Oeffentlichkeitsarbeit/Allgemein/Perspektive-2025.html

⁷ <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=es>

⁸ <http://www.cotizalia.com/en-exclusiva/2011/talentos-empresariales-brasil-20110207-64654.html>

⁹ <http://www.laregioninternacional.com/noticia/84762/familias/improvisación/embajada/española/jovenes/extranjero/paris/empleo/>

També cal ressenyar sorprenents propostes com les de la multinacional **Yamaha** que a l'hora de tancar, fa pocs dies, la seva planta de producció a Catalunya no ha dubtat en proposar uns 100 llocs de treball als afectats a la seva planta de França que assumirà la, fins ara, producció catalana.

Són xifres realistes ?

Un problema molt rellevant que apareix a l'hora d'elaborar les dades sobre emigració és que, principalment a Europa, molta d'aquesta emigració és 'espontània' és a dir que se'n va a l'aventura sense un contracte de treball previ, no s'enregistra ni al consolat espanyol del país d'acollida ni es dóna de baixa en el seu municipi d'origen. Només quan consolida la situació es dóna d'alta al CERA. Atès que les estadístiques de l'INE o el CERA es basen en registres administratius és prou segur que aquests no poden reflectir la totalitat dels moviments migratoris cap a l'exterior, atès que moltes persones, actualment a l'exterior i en situació encara no consolidada, **escapen a les estadístiques**.

No resulta, lògicament, possible estimar amb precisió quins seran els impactes de la crisi i quin serà, en conseqüència, el comportament migratori d'espanyols i catalans durant aquest 2011 però dades recollides per la FIEC (Federació Internacional d'Entitats Catalanes) entre diverses ambaixades espanyoles i alguns casals catalans de l'exterior apunten a un creixement molt significatiu del nombre de consultes sobre situació del mercat de treball i de la vivenda en certs països i a un **creixement més que probable i sostingut de l'emigració espanyola i catalana** cap a països que se suposa que poden oferir oportunitats laborals. Una tendència que, quasi amb tota seguretat, continuarà el proper 2012.

Cal fer alguna cosa ?

Per a la FIEC (Federació Internacional d'Entitats Catalanes) no es tracta que a Catalunya o a Espanya s'implementi una política activa de col·locació d'excedents laborals a països estranger como es fa de forma més o menys explícita a d'altres Estats (cas de Portugal a la Unió Europea o en alguns països africans o asiàtics). La FIEC ja va cridar, sense èxit, l'atenció de l'anterior Govern de la Generalitat de Catalunya sobre aquesta realitat migratòria durant la reunió del Consell de las Comunitats Catalanes de l'Exterior de desembre de 2009 i entén que, especialment en els països on s'està produint una significativa arribada de catalans (o s'hi pot produir en un futur) els recursos per a assessorament dels centres catalans d'aquests països haurien de ser redefinits. També cal que les oportunitats de treball a l'exterior i els requisits lingüístics i d'altre tipus a cada país siguin coneguts com a informació integral per tal d'evitar fracassos i frustracions.

Cal que des del Govern, des de les institucions, des dels sindicats, des de les associacions d'empresaris i des del mitjans de comunicació **no s'oculti una realitat** que la tossuderia de les xifres i de les estimacions no pot desmentir i caldria que des del Departament d'Empresa i Ocupació o des del de Presidència es coordinés una activitat de seguiment i d'assessorament per a qui decideix abandonar Catalunya no per exotisme sinó por necessitat. Una Catalunya cada vegada més precària, es quedarà a la cua d'Europa en capital humà, sense el millors professionals que marxaran a països de referència de la Unió Europea.

Catalunya és, ha estat i serà un país d'acollida d'immigració procedent d'arreu però en molts moments de la seva història, per més o per menys temps, per raons polítiques o por raons econòmiques és, ha estat i serà també país d'emigració.